

POSTANOWIENIE

30 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 30 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.P.
przeciwko Szpitalowi w R.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej K.P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 6 czerwca 2024 r., I ACa 368/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 4067 (cztery tysiące sześćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia powódce odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

[A.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił powództwo K.P. przeciwko Szpitalowi w R. o zapłatę kwoty 79 997, 99 zł z

ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za udzielanie - na podstawie umowy łączącej strony - świadczeń zdrowotnych i orzekł o kosztach procesu.

Wyrokiem z 12 lutego 2021 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi – orzekając na skutek apelacji powódki - zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 79 956,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot i dat szczegółowo wskazanych w sentencji wyroku (pkt I.1); oddalił powództwo i apelację w pozostałym zakresie (pkt I.2 i pkt II.) oraz orzekł o kosztach postępowania za obie instancje (pkt I.3 i III).

Wyrokiem z 31 maja 2023 r. Sąd Najwyższy – orzekając na skutek skargi kasacyjnej pozwanego - uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie uwzględniającym apelację powódki i orzekającej o kosztach postępowania za obie instancje (punkty: I. 1., I.3, III) i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wyrokiem z 6 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi – orzekając ponownie na skutek apelacji powódki - oddalił apelację również w części dotyczącej kwoty 79 956,61 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty oraz kosztów procesu i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Jej zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza bowiem art. 6 k.c. Powódka wskazała, że dochodzi od pozwanego zapłaty łącznie kwoty 79 997,88 zł tytułem wynagrodzenia za udzielenie świadczeń zdrowotnych w Dziennym Oddziale Chemioterapii oraz Pododdziale Chirurgii Onkologicznej za miesiące grudzień 2017 r., styczeń - marzec 2018 r. Pozwany zakwestionował wynagrodzenie za dni, w których Dzienny Oddział Chemioterapii nie funkcjonował i w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut potrącenia (uznając roszczenie powódki do kwoty 70 956,61 zł), z wierzytelnością przysługującą mu od powódki w kwocie 117 000 zł tytułem nienależnie pobranego

świadczenia obejmującego dni, w których Dzienny Oddział Chemioterapii nie przyjmował pacjentów za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r.

Zdaniem skarżącej, wobec uznania roszczenia przez pozwanego do kwoty 70 956,61 zł, nie musiała udowadniać wykonywania czynności w wyżej wymienionym zakresie. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodu spoczywał na niej jedynie w odniesieniu do wykazania, że wykonywała czynności w spornych dniach w okresie od grudnia 2017 do marca 2018 r. Pozwany powinien natomiast wykazać, że istnieje wierzytelność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia za dni, w których Dzienny Oddział Chemioterapii nie funkcjonował w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r., pomimo że zgodnie z elektroniczną ewidencją wejść i wyjść powódka w szpitalu w tych dniach przebywała. Sąd drugiej instancji przyjął natomiast, że ciężar dowodu spoczywa w całości na powódce i ma ona obowiązek wykazania, że w dniach, kiedy Dzienny Oddział Chemioterapii nie funkcjonował, wykonywała obowiązki wynikające z § 4 umowy również w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. Skutek prawny z wyżej wymienionych faktów wywodzi natomiast pozwany twierdząc, że w następstwie potrącenia wierzytelność objęta powództwem uległa umorzeniu w całości albo w części.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odrzucenie skargi lub odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne

i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą usuwanie błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy natomiast rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniach z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy jego ferowaniu uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany.

Artykuł 6 k.c. traktuje o rozkładzie ciężaru dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki nieudowodnienia istotnego faktu. Przez fakty, w rozumieniu art. 6 k.c. należy rozumieć wszelkie okoliczności, z którymi normy prawa materialnego wiążą skutki prawne. W konsekwencji do

naruszenia art. 6 k.c. dochodzi, gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie, niż tej, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 398/14, niepubl.; z 26 marca 2015 r., V CSK 312/14, niepubl.; z 29 kwietnia 2011 r., I CSK 517/10, niepubl.; z 6 października 2010 r., II CNP 44/10, niepubl.; i z 15 lipca 2010 r., IV CSK 25/10, niepubl.).

W myśl ogólnych zasad na powódzie spoczywa obowiązek udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNCP 1979, nr 9, poz.147 i z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.). O tym natomiast co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decyduje przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, OSP 2014, nr 3, poz. 32). Uwzględniając treść art. 6 k.c. wierzyciela dochodzącego od dłużnika spełnienia świadczenia obciąża ciężar wykazania przysługującej mu wierzytelności tj. wykazania wszystkich faktów, z którymi właściwe przepisy prawa materialnego wiążą powstanie wierzytelności, o określonej treści i rozmiarze. Fakty prawnoniwecczące musi natomiast bowiem udowodnić strona, która wywodzi z nich swoje twierdzenie o nieistnieniu praw czy obowiązków (zob. m.in., wyroki Sądu Najwyższego z 29 września 2005 r., III CK 11/05, niepubl.; z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/2009, niepubl.; z 20 sierpnia 2009 r., II CSK 166/2009, OSNC –ZD 2010, nr B, poz.55; i z 18 lutego 2010 r., II CSK 449/2009, niepubl.).

Motywy zaskarżonego wyroku nie potwierdzają tezy skarżącej o oczywistym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny reguły dotyczącej ciężaru dowodu. Nie ulega wątpliwości, że wykazanie przesłanek warunkujących dokonanie potrącenia (art. 498 § 1 k.c.) obciąża stronę, która zgłasza zarzut potrącenia (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 16 listopada 1998 r., I CKN 892/97, niepubl.). Podobnie jednak jak w przypadku pozwu reguła ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie zgłaszającej zarzut potrącenia. Jeżeli strona zgłaszająca zarzut potrącenia

udowodniła fakty przemawiające za zasadnością zarzutu, to strona przeciwna jest zobligowana udowodnić fakty uzasadniające jej zdaniem jego nieuwzględnienie (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82).

Skoro, w specyficznych okolicznościach faktycznych sprawy, pozwany udowodnił, że wystawione przez powódkę i opłacone przez niego faktury objęte zarzutem potrącenia z tytułu nienależnego świadczenia dotyczą 121 dni w okresie od stycznia 2015 r. do grudnia 2017 r. podczas których Oddział Dzienny Chemioterapii nie pracował i nie przyjmował pacjentów, to uznanie przez Sąd Apelacyjny, że rzeczą powódki było wykazanie, że mimo to wykonywała na rzecz pozwanego usługi medyczne w ramach umowy objętej sporem, nie pozostaje w sprzeczności z przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładnią art. 6 k.c. Oceny tej nie zmienia wykazanie przez skarżącą, że w tych dniach była w szpitalu, skoro nie udowodniła, by świadczyła wówczas usługi zdrowotne na rzecz pozwanego ujęte w fakturach dotyczących pacjentów dziennego Oddziału Chemioterapii, a nie w ramach innych umów.

Sposób oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w ramach którego Sąd Apelacyjny przyjął, że pozwany wykazał zgłoszony zarzut potrącenia uchyla się natomiast od kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Skarga kasacyjna jest bowiem instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Nie można zatem przenosić do postępowania kasacyjnego sporów dotyczących stanu faktycznego, gdyż jego ustalenie należy do sądów *meriti*, a Sąd Najwyższy nie ma w tym zakresie żadnych, ustrojowych ani procesowych kompetencji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2014 r., IV CSK 671/13, niepubl.).

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania prawa, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 98 § 1¹ k.p.c., art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst. jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935, ze zm.).

Monika Koba

[A.T]

[SOP]